

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARUTBILDNINGSFÖRENINGEN

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSELLE

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminnanjohtaja Pekka Tuunanen asetti 31.1.2013 työryhmän laatimaan konkreettisia ehdotuksia nuorten koulutuksen kehittämiseksi osana Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) koulutusjärjestelmää.

Työryhmän puheenjohtajaksi nimettiin opetusneuvos Pekka Iivonen (Opetushallitus) sekä jäseniksi varapuheenjohtaja Joel Kontiainen (Suomen Lukiolaisten Liitto ry), hallituksen jäsen Musa Jallow (Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry) ja projektipäällikkö Petteri Kukkanieniemi (Kehitysvammaisten Palvelusäätiö). Varmistaakseen myös naisnäkökulman näkymisen työssä työryhmän puheenjohtaja kutsui pysyviksi asiantuntijoiksi MPK:n koulutussuunnittelija Katrina Carlssonin (hänen siirryttyään toisiin tehtäviin 1.4 lukien koulutussuunnittelija Heidi Laukasuon) sekä 15.5 lukien opiskelija Anne Salmen (lukiolaisten turvakurssin johtaja). Työryhmän sihteerinä toimi MPK:n koulutus­päällikkö Juha Niemi

Työryhmä nimettiin nuorten koulutuksen kehittämistyöryhmäksi – "NUORKO" ja toimiaika oli yksi vuosi.

Työryhmä kokoontui 7 kertaa ja tutustui "Intti tutuksi"-kurssiin Hämeenlinnassa 30.8.2013 sekä "Lukiolaisten turvakurssiin" Santahaminassa 25.10.2013. Tämän lisäksi puheenjohtaja sihteerin kanssa kokoontuivat työkokouksiin neljä kertaa. Sihteerin tutustui erityistä tukea tarvitsevien kurssiin joka toteutettiin MPK:n naisille suunnatun PYRSTÖ- harjoituksen yhtenä kurssina Pirkkalassa 13.–15.9.2013.

Tämän raportin tarkoituksena on tuottaa Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen johdolle konkreettisia ehdotuksia nuorten koulutuksen kehittämiseksi osana Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutusjärjestelmää. Ehdotuksilla pyritään vaikuttamaan Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen tulevaan strategiatyöhön ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutussuunnitelma 2015–2020 asiakirjaan.

Työryhmä jättää kunnioittaen raporttinsa Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle.

Helsingissä 9.12.2013

Pekka Iivonen
Puheenjohtaja

Joel Kontiainen
Jäsen

Musa Jallow
Jäsen

Petteri Kukkanieniemi
Jäsen

Anne Salmi
Asiantuntijajäsen

Juha Niemi
Sihteerin

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN NUORTEN KOULUTUKSEN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN NUORKO- RAPORTTI

1. Lähtökohta

Työryhmän tehtävänä on laajempi kuin alkuvuonna 2013 laaditussa ”Nuorten koulutuksen kehittäminen” – asiakirjassa (MPK:n asiakirja 5/1.02.03/15.1.2013) oli asetettu. Edellä mainitussa asiakirjassa ehdotettiin työryhmän asettamista laatimaan ehdotus erityisnuorten koulutuksesta. NUORKO-työryhmän tehtävänä on koskea konkreettisten ehdotusten laatimista kaikista nuorten koulutuksesta Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä (MPK).

Työryhmän toimiajaksi on määritetty vuosi ja toiminta saatiin käynnistettyä maaliskuussa. Tällöin vuoden 2014 koulutuksen suunnittelu MPK:ssa oli jo pitkällä. Työryhmä totesi, ettei se ehdi, eikä näin myöskään pyri vaikuttamaan seuraavan vuoden 2014 koulutuksen toteutukseen ja suunnitteluun, vaan työryhmä käänsi katseensa pidemmälle. Työryhmä ei nähnyt myöskään yksittäisten kurssien sisältöön liittyvää yksityiskohtaista tarkastelua mahdolliseksi, vaan päätyi tarkastelemaan mahdollisia koulutusohjelmia. Työryhmä rajasi naiset erityisryhmänä pois työstään, koska naisten koulutuksen kehittämiseen on MPK:ssa asetettu erillinen työryhmä. Työryhmän tarkastelussa erityisryhmien osalta päädyttiin tarkastelemaan erityistä tukea tarvitseville sekä maahanmuuttajille suunnattua koulutusta.

MPK strategia-kausi 2010–2015 on päättymässä ja uusi strategia-asiakirja tullaan laatimaan vuoden 2014 kuluessa. Työryhmä päätti työskentelyssään keskittyä nuorten koulutuksen linjauksen tekoon tulevaan strategia-asiakirjaan ja sen pohjalta laadittavaan MPK:n koulutussuunnitelma 2015–2020 asiakirjaan. Viimeksi mainittu asiakirja tullaan myös laatimaan vuoden 2014 kuluessa.

2. Taustaa

MPK:n koulustointa ohjaavat vuoden 2008 alusta voimaan astunut Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/11.5.2007), kesällä 2010 hyväksytty Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen strategia, joka ulottuu vuoteen 2015 asti sekä strategian perusteella alkuvuonna 2011 laadittu Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutussuunnitelma vuosille 2011- 2015. Myös ”Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa” (2010) ja kolmannessa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa (2012–2015) on kohtia jotka ohjaavat myös yleisesti nuorten ja erityisryhmien koulutukseen liittyvää toimintaa.

Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) määrittelee Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) aseman ja tehtävät. MPK:n julkisoikeudellisissa tehtävissä ei ole mainintaa nuorten koulutuksesta. Laki rajoittaa sotilaallisen ja sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen antamisen 18 vuotta täyttäneille henkilöille eli aikuisille. Myös sitoumuksen toimia MPK:n koulutus- ja tukitehtävissä voi lain mukaan tehdä vain 18 vuotta täyttänyt henkilö. 18-vuoden ikärajan asettaminen tulee Suomen ratifioiman ja Suomessa 2002 voimaan astuneeseen, lapsen oikeuksien yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan velvoitteesta asettaa 18 vuoden alaikäraja armeijaan rekrytoinnissa. Varsinainen YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus, joka on valtiota oikeudellisesti velvoittava, koskee alle 15-vuotiaita lapsia, kieltäen heidän osallistumisensa sotatoimiin. Edellä mainitusta johtuen, puolustusvoimien aseilla, ampumatarvikkeilla tai räjähdysaineilla annettava koulutus MPK:n kursseilla on alle 18-vuotiaille kielletty.

Yhteiskunnan varautuminen tapahtuu kokonaisturvallisuuden viitekehyksessä. Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (2010) määritetään 13 uhkamallia ja niihin 37 kpl erilaisia häiriötilanteita. Varautumisen periaatteena on, että arjen vaara- ja häiriötilanteisiin varautumalla samalla valmistaudutaan myös vakavampien uhkamallien häiriötilanteisiin. Turvallisuusstrategiassa esitetyt häiriötilanteet ovat varautumisen ja varautumiskoulutuksen lähtökohtia. Edellä mainittu ohjaa myös MPK:n antamaa varautumis- ja turvallisuuskoulutusta (VARTU).

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (2010), sisäisen turvallisuuden kohdassa, korostetaan muun muassa kestävä tulevaisuuden kannalta tärkeitä koulutus- ja valistustehtäviä. Myös maahanmuuttajien kotouttamisessa kunnilla on vastuu kotoutumista tukevista ja edistävästä toimenpiteistä. Henkisen kriisinsietokyvyn kohdassa todetaan muun muassa, että koulutuksella kehitetään kansalaisten yhteisvastuullisuutta ja maanpuolustustahtoa sekä vahvistetaan yhteistyötä kriisinkestävyttä voimistavan kansalaistoiminnan kanssa.

"Kansalaisten henkistä kriisinkestävyttä ja yhteisvastuullisuutta vahvistetaan yhteisöjen kanssa yhteistyössä järjestettävällä koulutuksella ja valistuksella. Koulutuksella kannustetaan yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja edistetään kansalaisten toimintavalmiuksia häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa."

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian pohjalta on laadittu "Turvallisempi huomina - Sisäisen turvallisuuden ohjelma (2011-2015)" (sisäasianministeriö 26/2012).

"Sisäisen turvallisuuden ohjelma on valtioneuvoston periaatepäätös, joka on osa hallituksen ohjelman toimeenpanoa ja liittyy laajemmin tavoitteisiin varmistaa suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointi ja kilpailukyky tulevaisuudessa. Toimivat peruspalvelut, syrjäytymisen ja köyhyyden ehkäisy, kaikki ryhmät huomioon ottava koulutuspolitiikka, hyvinvointia tukeva opetustoimi, nuorista ja ikääntyneistä huolehtiminen sekä rakennetun ympäristön ja asuinalueiden viihtyisyys ja turvallisuus ovat esimerkkejä toimista, joissa luodaan perusta hyvälle sisäiselle turvallisuudelle."

Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanon varmistamiseksi on laajassa yhteistyössä aluehallintovirastojen johdolla laadittu alueelliset toimeenpanosuunnitelmat. Näissä esitetään konkreettisia toimenpiteitä sisäisen turvallisuuden kehittämiseksi. Esimerkiksi Lapin aluehallintoviraston laatimassa toimeenpanosuunnitelmassa on esitetty eräitä hyviä mahdollisuuksia Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutuksen hyödyntämisessä ohjelman tavoitteiden toteuttamisessa.

Nuorten turvallisuuden parantamiseen liittyvistä tekijöistä voi lisätietoa saada sisäasiainministeriön 2012 julkaisemasta sisäisen turvallisuuden ohjelman alatyöryhmäraportista *"Nuorten turvallisuuden parantaminen"*.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen strategiassa ei ole mainintaa nuorten koulutuksesta, mutta se sisältää myös tähän koulutukseen sovellettavissa olevat selkeät linjaukset toimintaa ohjauviksi periaatteiksi ja toiminnan tavoitteiksi. Näitä on esitetty seuraavissa oteissa MPK:n strategia 2015-asiakirjasta:

*"Tavoite: MPK on tunnettu, arvostettu ja kiinnostava kokonaisturvallisuuden kouluttaja, jonka koulutus on sotilaallisesti painottunutta. MPK **tarjoaa myös varautumisen ja turvallisuuden koulutusta sekä kansalaisille että viranomaisille.***

*Isänmaallisuus: MPK:n toiminnan tavoite on itsenäisen ja turvallisen Suomen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen. Lisäämme toiminnallamme **kansalaisten turvallisuustietoisuutta ja -valmiuksia sekä ylläpidämme ja edistämme maanpuolustustahtoa.***

Sotilaallinen ja sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus:

– Tukee merkittävästi puolustusvoimien joukkojen kouluttamista ja suorituskyvyn

ylläpitoa sekä valmiuksia tukea muita viranomaisia.

- *Antaa mahdollisuuden sotilaalliseen ja sotilaallisia valmiuksia palvelemaan koulutukseen sijoitetulle ja sijoituskelpoiselle reserville.*
- *Antaa asepalvelusta käymättömille naisille mahdollisuuksia osallistua sotilaalliseen koulutukseen siten, että heidät voidaan sijoittaa poikkeusolojen tehtäviin*
- *Antaa mahdollisuuden reserviläisten nousujohteiseen kouluttautumiseen.*
- ***Kohottaa maanpuolustustahtoa.***

Varautumis- ja turvallisuuskoulutus (VARTU):

- ***Tukee koulutuksen, viestinnän ja valistuksen keinoin kansalaisten varautumista erilaisiin turvallisuusuhkiin.***
- ***Lisää yleistä valmiutta ja toimintakykyä yhteiskunnan häiriötilanteissa tukien aktiivisesti yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen tukemisen (YETT) strategian toteuttamista.***
- *Antaa mahdollisuuden naisten laajalle osallistumiselle vapaaehtoisen maanpuolustustoimintaan.”*

MPK:n koulutussuunnitelma 2011–2015 asiakirjaan on sisällytetty maininnat, että ”arvioidaan tarve ja mahdollisuudet panostaa nuoriin koulutettaviin 2011” ja ”selvitetään erityisryhmiin kohdistuvan koulutuksen asema yhdistyksen koulutuksessa 2011 ja tehdään tarvittavat tarkistukset 2012”. Edellä mainittuja arviointi ja selvitystehtäviä ei kuitenkaan kyetty suunnitellussa aikataulussa toteuttamaan. Alkuvuonna 2013 laadittiin edellä mainitun asiakirjan mukainen MPK:n suunnitelma ”Nuorten koulutuksen kehittäminen” (MPK:n asiakirja 5/1.02.03/15.1.2013). Tässä asiakirjassa tarkasteltiin tarkemmin nuorten koulutuksen kehittämistä ja siihen sisällytettiin toimenpide-ehdotuksia. Yhtenä näistä oli, että ”toiminnanjohtaja asettaa vuoden 2013 ajaksi työryhmän, jonka tehtävänä on tehdä ehdotus erityisnuorten koulutuksen kehittämisestä MPK:ssa.” Nuorten koulutuksen kehittämissuunnitelma sisältää selkeitä linjauksia nuorten koulutuksen kehittämiseksi. Toiminnanjohtaja päätti asettaa nuorten koulutuksen kehittämistyöryhmän vuodelle 2013. Työryhmän tehtävänanto käsittää konkreettisten ehdotusten tekemisen nuorten koulutuksen kehittämiseksi (ml erityisryhmät).

Nuorten vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus Ruotsissa ja Virossa

Ruotsissa vapaaehtoista maanpuolustuskoulusta antaa ”Försvarsutbildarna” – järjestö. Koulutus on ensisijaisesti Ruotsin puolustusvoimien tarpeista lähtevää, mutta se antaa myös valmiuksia myös Ruotsin kodinturvajoukkojen ”Hemvärnet” -koulutukseen sekä kansainvälisiä kriisinhallintaoperaatioita varten. Koulutuksen on tarkoitus tukea myös Ruotsin yhteiskunnan kriisien hallintakykyä. Koulutukseen osallistujan tulee olla jäsen jossain vapaaehtoisessa maanpuolustusjärjestössä. Toiminnan piiriin kuuluu mm 33 nuorisjärjestöä. Jäseniä eri organisaatioissa on noin 26 500.

Försvarsutbildarna järjestää myös nuorille koulutusta. Koulutus on maksutonta ja joissain tapauksissa oppilaille maksetaan korvausta kursseille osallistumisesta. Nuorisjäsenen tulee olla 15 – 20 vuoden ikäinen. Alle 18 -vuotiaalla tulee olla vanhempien lupa osallistua toimintaan. Perustason ase- ja ampumakoulutus annetaan kivääreillä. Automaattiasuin tapahtuvaan koulutukseen osallistuvan tulee olla täyttänyt 17 vuotta ja hänen on aiemmin pitänyt saada kiväärillä perusasekoulutus. Taistelukoulutukseen ei saa osallistua alle 18 -vuotiaat. Taistelukoulutus vastaa Ruotsin puolustusvoimien peruskoulutuskauden miehistön harjoitteita. Taistelukoulutuksessa kouluttajat ovat Ruotsin puolustusvoimien hyväksymiä. Joukkojen kouluttaminen, esim ryhmän ja joukkueen taistelukoulutukseen kuuluvat hyökkäykset ja tuliylläköet, eivät ole sallittua nuorisokoulutuksessa.

Kaitseliit on Viron vapaaehtoinen maanpuolustusjärjestö, jolla on aluepuolustuksen tehtäviä. Se on perustettu 11.11.1918 ja uudelleenperustettu 17.2.1990. Kaitseliittiin kuuluu 15 piiriä eli Maalevaa ja lisäksi kolme erillisjärjestöä: naisille suunnattu *Naiskodukaitse* sekä nuorisojärjestöt *Noored Kotkad* ja *Kodutüred*

Nuorisojärjestö ”Noored Kotkad” eli ”Nuorten Kotkien” tavoitteena on kasvattaa nuorista henkisesti ja fyysisesti terveitä Viron kansalaisia. Nuorten Kotkien jäsenenä voi olla vain miespuolisia 7-18 vuotiaita Viron kansalaisia. Nuorten Kotkien johtajana voi olla myös naispuolinen henkilö. Normaalisti Nuorten Kotkien osastojen rajat vastaavat maakuntien rajoja pl läntisessä Virossa, jonne on perustettu erillinen Hiidenmaan Nuorten Kotkien osasto. Visiona on tarjota ainutlaatuista laadukasta kansalaisyhteiskunnallista kasvatus- ja osallistamistoimintaa sekä olla kaikkien kumppaneiden tunnustama yhteistyökumppani. Virossa nuorten käytännön koulutuksen toteutus on vapaampaa kuin Suomessa ja Ruotsissa. Kodutüred on vastaava Kaitseliitin nuorisojärjestö tytöille.

3. Kohderyhmä

Nuoruuden käsitteelle on olemassa monta määritelmää. Nuoruudella tarkoitetaan yleisesti määriteltynä ihmisen kehitysvaihetta lapsesta aikuiseksi. Nuoruudella tarkoitetaan tavallisesti ikäkausia 12 – 22 vuotta. Tämä jaetaan useimmiten varhaisuoruuteen 12 – 15 vuotta, keskinuoruuteen 15 – 18 vuotta ja myöhäisnuoruuteen 18 – 22 vuotta. Nuoruus on kuvattu myös ihmisen toiseksi 12-vuotisjaksoksi eli ikäkausiksi 13 – 24 vuotta. Lääkäriseura Duodecum määrittelee nuoruuden ikäkausiksi 13 – 22 vuotta.

MPK:n kannalta on tärkeää ratkaista, minkä ikäisiä ja millaisia nuoria koulutetaan sekä erityisesti se, mitä heille koulutetaan. Tässä raportissa päädyttiin siihen, että nuoriksi luetaan keskinuoruuteen 15–18 vuotta kuuluvat sekä myöhäisnuoruuteen 18–22 vuotta kuuluvat, jotka eivät ole vielä suorittaneet asepalvelusta, naisten vapaaehtoista asepalvelusta ja jotka eivät ole vielä opiskelemissa yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa.

Työryhmä näkee selkeäksi MPK:n kohderyhmäksi 15 vuotta täyttäneet nuoret ja sitä vanhemmat. Koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kuitenkin ehdottomasti muistaa lain rajoitukset sotilaallisen koulutuksen antamisesta alle 18-vuotiaille.

Edellä mainitusta johtuen ja saatujen kokemusten mukaan lukiolaiset ja ammattiin opiskelevat ovat selkeä MPK:n nuorten kohderyhmä. Ammattiin opiskelevista nuorista turvallisuusammattihenkilöt muodostava työryhmän mielestä MPK:lle erillisen tarkasteltavan kohderyhmän.

MPK:n merkittävin tukija on puolustusvoimat. Saatujen kokemusten mukaan nuoret (ml tytöt) ovat kiinnostuneita etukäteen tietämään puolustusvoimista ja varusmiespalveluksesta. Puolustusvoimissa on myös havaittu tarve valmistaa nuoria sekä fyysisesti, että psyykkisesti tulevaan varusmiespalvelukseen. Edellä esitettyjen syiden vuoksi varusmiespalvelukseen valmistautuvat nuoret ja heidän läheisensä muodostavat selkeän kohderyhmän.

MPK:n järjestämän koulutuksen tulee aina olla lähtökohdiltaan esteetöntä, jolloin myös erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden osallistuminen kaikkeen MPK:n järjestämään koulutukseen on olta-
tava mahdollista. Tässä raportissa huomioidaan ilman ikärajoituksia erityisryhminä vammaiset tai muuten erityistä tukea tarvitsevat henkilöt ja maahanmuuttajat. Erityistä tukea tarvitsevalla voi olla esimerkiksi kehitysvamma ymmärtämis- ja käsityskyvyn alueella tai vamma voi olla rajoitte liikunta- tai näkökyvyssä. Maahanmuuttajilla tarkoitetaan tässä raportissa Suomeen muuttaneita henkilöitä, ei suomalaisia paluumuuttajia. Kokemukset erillisten erityisryhmille räätälöityjen kurssien järjestämisestä ovat kannustavia ja näitä erillisiä kursseja tulee jatkaa. Saatujen kokemusten mukaan nämä erityisryhmät ovat MPK:lle merkittävä kohderyhmä, vaikkakaan eivät määrällisesti muodosta erityisen suurta ryhmää.

Lisäksi erityisenä kohderyhmänä työryhmä näkee nuorten ja erityisryhmien kurssien kouluttajana toimivat. Nuorten tai erityistä tukea tarvitsevien kurssilaisten kouluttajien osalta tulee erityinen huomio kiinnittää heidän ammattitaitoon, asenteisiin ja ihmissuhdetaitoihin.

Työryhmä ei näe yläkouluikäisiä tai sitä nuorempia MPK:n kohderyhmänä, koska heille on eri toimijoiden kautta tarjolla koulutusta. Turvallisuusviranomaiset, kuten poliisi, pelastuslaitos ja puolustusvoimat, tarjoavat heille tietoa turvallisuusalan ammateista. Näihin liittyvät eri 3. sektorin vapaaehtoisten turvallisuusjärjestöjen, kuten SPEK ja SPR sekä koulujen itse tarjoamat arjen ja koulun turvallisuuteen liittyvät opetustilaisuudet. Lisäksi turvallisuuspolitiikan tarjontaa on esimerkiksi Kadettikunta ry:llä. Positiivisia kokemuksia opetustilaisuuksien järjestämisestä yhdessä muiden järjestöjen kanssa on jonkin verran.

Työryhmä näkee, että MPK:n profiloituminen lasten tai varhaisnuorten kouluttajaksi saatettaisiin ymmärtää väärin. Työryhmä näkee kuitenkin mahdolliseksi ns. elämyksellisten kurssien järjestämisen joissain tapauksissa. Kurssi tulee kuitenkin järjestää siten, ettei se aiheuta minkäänlaisia kilpailutilannetta jo alueella olemassa olevan toiminnan esim. partiotoiminnan kanssa. MPK:n kurssien käyttö turvallisuuden ja toiminnan yleisesittelyyn muiden toimijoiden kanssa yhdessä toteutettavissa turvallisuuspäivissä, esittelyissä tai messuilla nähdään kuitenkin suositeltavaksi, vaikka kohderyhmässä merkittävä osa olisikin lapsia tai varhaisnuoria.

Tässä raportissa yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa opiskelevien ei lasketa kuuluvan nuoriin, koska he pääsääntöisesti lukeutuvat MPK:n yleisen kurssitarjonnan käyttäjiksi. Myöskään asepalveluksensa jo suorittaneita ei lasketa MPK:n nuorten kohderyhmään kuuluviksi, vaikkakin näyttää siltä, että myöhäisnuoria, juuri asepalveluksensa suorittaneita henkilöitä toimii paljon nuorten kurssien kouluttajina ja kurssin johtajina.

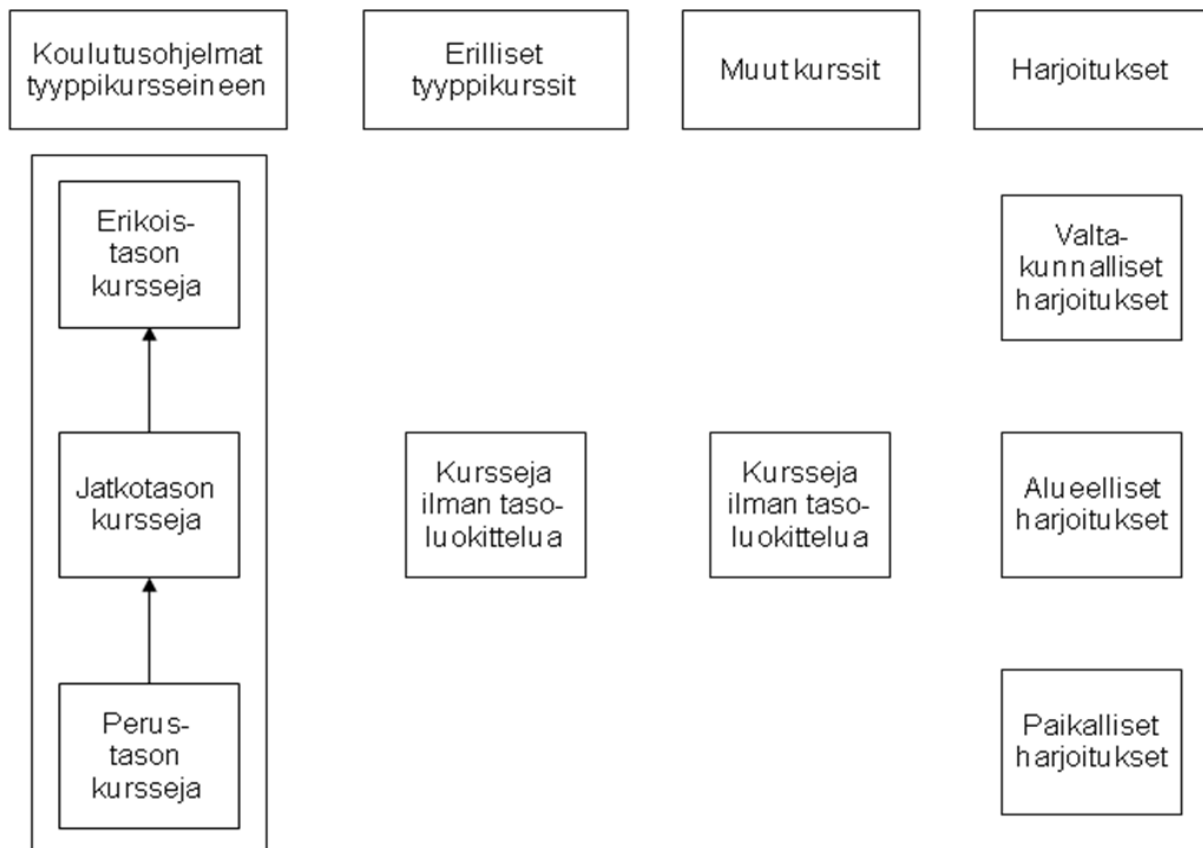
Muita kuin tässä raportissa käsiteltyjä erityisryhmiä työryhmä ei näe merkittävänä kohderyhmänä, mutta jos alueelliset tai paikalliset tarpeet ja olosuhteet mahdollistavat on mahdollista suunnitella ja toteuttaa tilattuna koulutuksena ”Intti tutuksi” -kursseja tai muita onnistumisen elämyksiä tuottavia kursseja esimerkiksi syrjäytyville tai syrjäytymisen vaarassa oleville nuorille. Tällöin on kuitenkin ammattitaitoisen erityiskoulutetun henkilöstön mukanaolo kurssilla välttämätön edellytys kurssin toteuttamiselle.

4. Nykytila

4.1 MPK:n koulutusjärjestelmän kuvaus

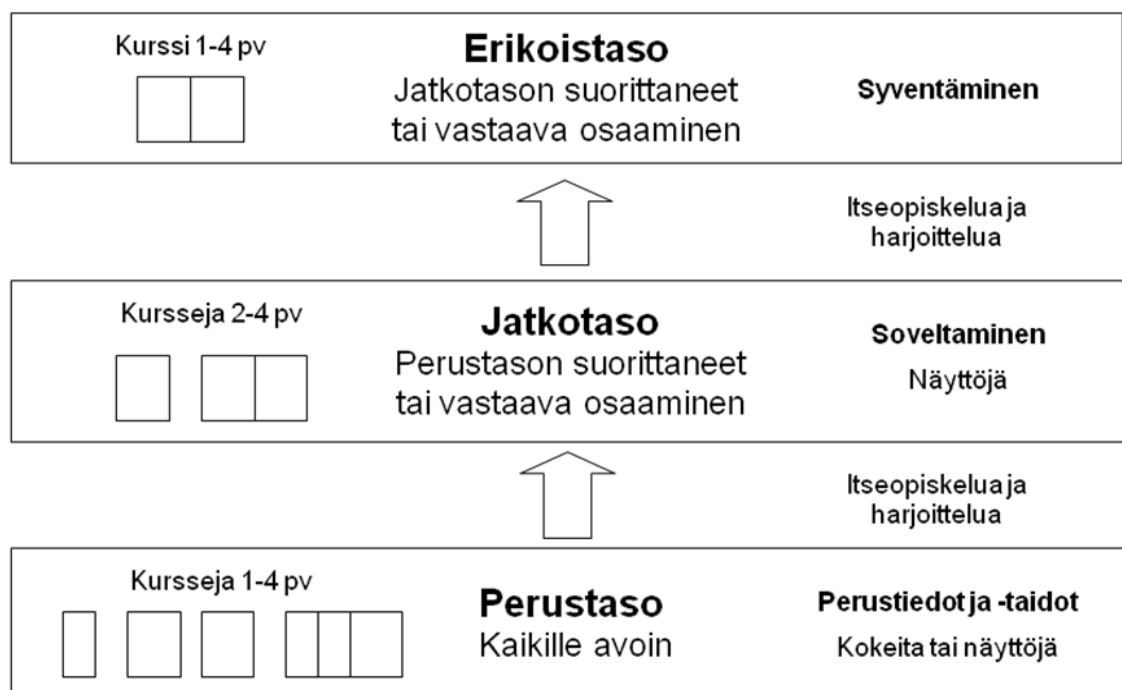
Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutustarjonta jakautuu reserviläisille tarkoitettuun puolustusvoimien tilaamaan sotilaalliseen koulutukseen ja sotilaallisia valmiuksia palvelemaan koulutukseen sekä kaikille avoimeen varautumis- ja turvallisuuskoulutukseen. Painopiste on reserviläisille tarkoitettussa koulutuksessa.

Koulutusjärjestelmä rakentuu koulutusohjelmista tyypikursseineen, erillisistä tyypikursseista, muista kursseista ja harjoituksista.

Kuva 1. Koulutusjärjestelmän rakenne

Koulutusohjelmat ovat tiettyyn tehtävään valmentavia tai aihealuekohtaisia opintokokonaisuuksia. Valmentavan koulutuksen suoritus antaa pätevyyden kyseiseen tehtävään. Tällainen on esimerkiksi kurssinjohtajan tehtävä. Aihealuekohtainen koulutus lisää kurssilaisen osaamista kyseisellä aihealueella. Tällaisia ovat esimerkiksi johtamisen jatkotason kurssit.

Kuva 2. Koulutusohjelman rakenne

Kurssi on yksilölle tarkoitettu koulutustapahtuma. Koulutusohjelmat sisältävät perus-, jatko- ja erikoistason kurssseja. Erilliset tyypikurssit ovat valtakunnallisesti yhdenmukaistettuja koulutustapahtumia. Muut kurssit ovat piiri- tai koulutus- ja tukiyksikkökohtaisia koulutustapahtumia. Kurssin keston on oltava vähintään neljä tuntia.

Perustason kurssit ovat paikallisia koulutustapahtumia. Peruskurssien tavoitteena on antaa kurssilaisille perustiedot, -taidot ja valmiudet (normaaliolet). Kurssit ovat yleensä kaikille avoimia, mutta voivat olla myös kohdennettuja, esimerkiksi reserviläisille. Peruskurssin suunnittelusta ja järjestämisestä vastaa koulutus- ja tukiyksikkö.

Jatkotason kurssit ovat alueellisia koulutustapahtumia. Jatkokurssien tavoitteena on lisätä teoriatietoutta sekä soveltaa taitoja vaativissa tilanteissa ja olosuhteissa (häiriötilanteet). Kurssille osallistumisen edellytyksenä on perustason koulutuksen hyväksytty suoritus tai vastaava muualla hankittu todistettu osaaminen. Jatkokurssin suunnitteluperusteet antaa piiri. Sen järjestämisestä vastaa piirin määräämä koulutus- ja tukiyksikkö tai useampi yksikkö yhdessä.

Erikoistason kurssit ovat valtakunnallisia koulutustapahtumia. Erikoiskurssien tavoitteena on syventää erikoistaitoja valtakunnallisesta ja mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisestä näkökulmasta (poikkeusolot). Kurssille osallistumisen edellytyksenä on jatkotason koulutuksen hyväksytty suoritus tai vastaava muualla hankittu todistettu osaaminen. Erikoiskurssin suunnitteluperusteet antaa keskustoimisto. Sen yksityiskohtaisesta suunnittelusta ja järjestämisestä vastaa keskustoimiston nimeämä piiri. Piiri määrää erikoiskurssin toteuttajaksi tehtävään sopivan koulutus- ja tukiyksikön.

Harjoitus on joukolle tarkoitettu koulutustapahtuma tai yksittäisten kurssien muodostama kokonaisuus. Joukko on puolustusvoimien sodan ajan joukko tai koulutuskokoonpano. Perusyksikköä suurempien joukkokokonaisuuksien sotilaallinen koulutus, joukkojen operaatioihin valmistaminen ja taisteluammuntojen järjestäminen kuuluvat yksinomaan puolustusvoimille. Perusyks-

siköitä ovat esimerkiksi komppania ja patteri. Harjoitusjoukko voi olla myös siviiliviranomaisia tukeva organisaatio tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutus- ja tukiyksikkö tai sen osa.

4.2 Kurssitarjonta ja osallistumismäärät

MPK:n kurssitarjonnassa on erilaisia vain nuorille ja erityisryhmille tarkoitettuja kursseja, mutta kurssien tarjonnassa mahdollistetaan myös nuorten osallistuminen kaikille avoimeen koulutukseen ja erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden koulutuksen toteuttamista suuremman harjoituksen yhtenä kurssina. MPK:n yleiseen kurssijärjestelmään liittyviä nousujohteisia koulutusohjelmakokonaisuuksia ei ole toistaiseksi nuorille suunniteltu, vaan on lähdetty siitä, että iän karttuessa nuoret voivat osallistua aikuisille tarkoitettuihin koulutusohjelmiin.

Kursseista jäljempänä esitetyssä tilastoinnissa on huomioitava, että MPK:n nykyinen järjestelmä ei tarjoa työkalua, jolla suoraan voidaan tarkastella nuorten ja erityisryhmien osallistumista koulutukseen. Aineistossa on osallistumismäärät saatu hakemalla kurssien nimien perusteella. Koska määrämuotoisia kurssinimityksiä ei ole käsketty, ovat esitetyt luvut suuntaa antavia. MPK:n otti tällä hetkellä käytössä olevan toiminnanhallinnointijärjestelmän operatiiviseen käyttöön vuonna 2010.

MPK:n aiemman tietojärjestelmän mukaan nuoria osallistui vuosina 2002–2009 koulutukseen yhteensä 19 825 henkilöä vuotuisen keskiarvon oltua 2 478. **Nuorten prosenttiosuus kaikista koulutetuista vaihteli samalla ajanjaksolla 5,4 %:sta 11,8 %:iin keskiarvon oltua 8,8 %.** Nuoriksi luokiteltiin silloin alle 20-vuotiaat henkilöt

MPK:n nykyisen tietojärjestelmän mukaan (8.12.2013 otettu tilastoajo) nuoria osallistui vuosina 2010–2013 koulutukseen yhteensä 10848 henkilöä (2010 n. 2101 hlöä, 2011 n. 2119 hlöä, 2012 n. 4266 hlöä ja 2013 n. 2362 hlöä) vuotuisen keskiarvon oltua 2712. Tämä määrä löytyi käyttäen hakusanoja ”nuori”, ”koululainen”, ”lukiolainen”, ”ammattikoululainen” ja ”opiskelija” eri taivutusmuodoissaan. Voidaan olettaa, että kursseja on pidetty myös muilla nimillä, joten todellinen määrä on ollut jonkin verran suurempi. **Nuorten prosenttiosuus kaikista koulutetuista vaihteli 2011–2013 ajanjaksolla 5,2 %:sta 9,3 %:iin keskiarvon oltua 6,7 %** (2011 5,2 %, 2012 9,3 % ja 2013 5,5 %). **Varautumisen ja turvallisuuskoulutuksesta nuorten prosenttiosuus kaikista koulutetuista vaihteli 14,7 %:sta 23,8 %:iin keskiarvon oltua 18,2 %** (2011 14,7 %, 2012 23,8 % ja 2013 15,2 %).

Edellä mainitun lisäksi hakusanoilla ”varusmies”, ”saapumiserä” ja ”kutsunta” osallistui erilaisiin varusmiespalvelukseen liittyviin info-tilaisuuksiin vuosittain 700 – 1800 henkilöä (2010 n. 1000 hlöä, 2011 n. 1800 hlöä, 2012 n. 1000 hlöä ja 2013 n. 700 hlöä).

Tarjonnassa on ollut myös erityisryhmille tarkoitettua koulutusta. Kursseja on järjestetty esimerkiksi maahanmuuttajataustaisille, kehitysvammaisille, kuuroille ja oppimisvaikeuksista kärsiville nuorille. Tällaisia kursseja on ollut yhteensä vuosittain muutamia kymmeniä. Erityisen suosittuja ovat olleet sellaiset kurssit, joissa on tutustuttu puolustusvoimien toimintaan. Näiden kurssien nimi on ollut yleensä ”Intti tutuksi” -tyyppiä.

4.3 Lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien turvakurssit

Lukiolaisten turvakurssit ovat vakiintuneet MPK:n kurssitarjonnassa. Lukiolaisille suunnatut kurssit muodostavat suurimman kokonaisuuden MPK:n nykyisessä nuorten koulutustarjonnassa. Toteutuksen osalta vaihtelua on erittäin paljon johtuen paikallisista olosuhteista, oppilaiden määrästä sekä toimintaa tukevien puolustusvoimien joukko-osastojen mahdollisuuksista. Kurssien toteutuksen helpottamiseksi on luotu turvakurssien tyyppikurssi, jossa annetaan esimerkki eri viranomaisten toiminnan esittelemiseksi ja kurssin toteuttamiseksi. Käytännössä toteuttamistavat ovat vaihdelleet. Jossain tapauksissa koulutus on toteutettu pelkinä luentoina normaalina

koulutyöaikana. Jossain tapauksissa näiden lisäksi tai näiden tilalla on järjestetty ns maastoviikonloppu, johon osallistuminen on ollut vapaaehtoista. Pääkaupunkiseudulla on tullut tavaksi järjestää puolustusvoimien ja muiden viranomaisten tuella kaksi erittäin suurta viikonlopun harjoitusta. Näihin harjoituksiin tulijoita olisi jopa kymmenkertainen määrä, mutta johtuen tukevan joukko-osaston resursseista harjoitusjoukon koko on jouduttu rajoittamaan n. 300 henkeen (ml kouluttajat).

Osallistujat ovat pystyneet lukemaan lukio-opinnoissa hyväkseen lukiolaisten turvakurssit. Myös kouluttajina ja apukouluttajina toimiminen on pääkaupunkiseudulla hyväksi luettu opinnoissa.

Osallistumismaksujen osalta tilanne on ollut erilainen eri puolilla Suomea. Osassa koulut ovat maksaneet osallistumismaksut, osassa oppilaat itse ja joissain tapauksissa, missä puolustusvoimat ovat katsoneet kurssien olevan samalla ns ” avointen ovien päivä tai rekrytointitilaisuus” on kurssi ollut maksuttomia oppilaille. Myöskään jos kurssiin ei ole liittynyt harjoitusviikonloppua ja koulutus on toteutettu virka-aikana ja jos MPK:lle ei ole normaalien hallintokulujen lisäksi aiheutunut merkittäviä lisäkustannuksia kurseissa, on joissain tapauksissa kurssimaksut jätetty perimättä. **Työryhmän näkemyksen mukaan kurssit tulee olla maksuttomia oppilaille.**

Yleisesti kiinnostus turvakursseihin vaihtelee valtakunnallisesti ja on hyvin riippuvainen kyseisen lukion tai koulun johdon tai opettajien suhtautumisesta ja tietämyksestä. Ammattiin opiskeleville on järjestetty joitain turvakursseja, mutta tämä toiminta ei ole vakiintunutta niin kuin voidaan sanoa lukiolaisten turvakursseista.

4.4 Ammattiin hakeutuvien kurssit

Toistaiseksi ei ole järjestetty juurikaan kursseja jotka kohdentuvat turvallisuusalan ammatteihin hakeutuville. Eri puolilla Suomea on kuitenkin järjestetty yksittäisten oppilaitosten tai niiden opettajien aloitteesta joitain kursseja. Esimerkkinä tällaisesta vuosittain järjestetystä kurssista on ”Ilmailusta ammatti”-kurssi, jota on järjestetty Kauhavalla. Kurssit tukevat opiskelijoiden opintosuunnitelmia tai ovat koulutukseen liittyviä projekti- tai opinnäytetöitä. Myös muiden kuin turvallisuusalan ammatteihin opiskelevien opinnoissa on MPK:n kurssitarjontaan käytetty hyväksi osana opintoja.

Saatujen kokemusten mukaan on suositeltavaa hyödyntää MPK:n kurssitarjontaa ammattiin opiskelevien opinnoissa. Turvallisuusalan ammatteihin hakeutuvien osalta on ilmeistä että kaikkia hyviä mahdollisuuksia ei ole vielä täysimääräisesti käytetty hyväksi.

4.5 Erityisryhmille suunnatut kurssit

Eryitystä tukea tarvitseville kohdennettuja kursseja on järjestetty tarkastelujaksolla 2010–2013 57 kpl joissa osallistujia on ollut yhteensä 1838 henkilöä (2010 15 kpl/397, 2011 11 kpl/309, 2012 15 kpl/509 sekä 2013 16 kpl/623). Pääosa niistä on toteutettu yhteistyössä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön kanssa. Muina yhteistyötahoina on ollut eri yhdistyksiä sekä hoito- ja oppilaitoksia. Kurssit ovat olleet perustason kursseja, ”Intti tutuksi”- kurseja tai turvallisuuskurseja, joiden aiheina on mm ollut tutustuminen puolustusvoimien ja muiden viranomaisten toimintaan, maastotaidot ja arjen vaaratilanteisiin varautumista. Kurseja on järjestetty ympäri Suomea.

Maahanmuuttajille kohdennettuja kursseja on järjestetty tarkastelujaksolla 2010–2013 8 kpl joissa osallistujia on ollut yhteensä 247 henkilöä (2010 2kpl/52, 2011 1kpl/20, 2012 1 kpl/23 sekä 2013 4kpl/152). Pääosa niistä on toteutettu Lapin KOTU- yksikössä missä ne on vuodesta 2013 lukien sisällytetty toimenpiteenä Lapin aluehallintoviraston sisäisen turvallisuuden ohjelman Lapin alueelliseen toimeenpanosuunnitelmaan. Kurssit ovat olleet perustason turvallisuuskurseja, joiden aiheina on ollut tutustuttaminen viranomaisiin, arjen vaaratilanteisiin, maasto-

taidot ja selviytyminen väkivaltatilanteissa. Varsinais-Suomen KOTU- yksikössä on järjestetty onnistuneesti yksi kurssi yhdistyksen tilaamana. Päijät-Hämeen KOTU- yksikössä on yritetty järjestää kursseja maahanmuuttajille 2012 ja 2013, mutta ne on jouduttu perumaan.

4.6 Varusmiespalvelukseen valmistautumiseen liittyvät kurssit

Varusmiespalvelukseen valmistavia kursseja on järjestetty erilaisia. Lukiolaisten turvakurssit toimivat osaltaan rekrytointikursseina varsinkin naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen. Tämän lisäksi on järjestetty kutsunnanalaisille ”Varusmiesinfoja”. ”Intti tutuksi”-kurssit ja vastaavat ”Naisten maastotaidot” – kursseja on myös järjestetty hyvällä menestyksellä nuorille. Vuosittain info-tilaisuuksiin vast. on osallistunut 700–1800 henkilöä.

4.7 Kouluttajakoulutus

Kouluttajien koulutuksessa on käytettävissä MPK:n normaali kouluttajakoulutusohjelma. Siinä ei ole kuitenkaan erikseen nuorten tai erityisryhmien kouluttajakoulutukseen kohdennettuja kursseja.

Näyttäisi siltä, että nuorten kouluttajat esim. lukiolaisten turvakursseilla eivät juuri ole käyneet MPK:n kouluttajakoulutuskursseja vaan nuoret kouluttajat ja johtajat rekrytoituvat ja pätevöityvät pääosin aiempien kurssien kautta. Aiemmin kursseilla käyneitä varusmiespalveluksen käyneitä/käyviä tai Kadettikoulussa opiskelevia nuoria on hakeutunut ”oman koulunsa/alueensa” turvakurssien kouluttajiksi. Aikuiset kouluttajat ja kurssinjohtajat ovat usein koulujen opettajia vast. Ainakin Etelä-Suomen maanpuolustuspiiriin turvakurssien yhteydessä on myös järjestetty apukouluttajille valmentavaa koulutusta.

Erytisryhmien kouluttajat ovat pääosin kokeneita MPK:n kouluttajakoulutuksen käyneitä henkilöitä. Erytistä tukea tarvitseville kohdennettujen kurssien kouluttajien joukossa on yleensä paljon alan koulutuksen saaneita kokeneita toimijoita. Lisäksi erityistä tukea tarvitsevien kursseilla on mukana henkilökohtaisia ohjaajia vast. sekä hoito- ja oppilaitosten opettajia, ohjaajia tai muuta henkilökuntaa. MPK ei ole erikseen järjestänyt erityisryhmien kouluttajille kohdennettua kouluttajakoulutusta.

4.8 Muut kurssit

Vaikka työryhmän ei tunnistanutkaan yläkouluikäisiä varsinaiseksi ”MPK:n kohderyhmäksi” on näille järjestetty lähinnä elämyksellisiä tai turvallisuuden liittyvää kurssitusta.

Joitain nuoria tai erityisryhmiä on osallistunut yleiseen turvallisuuskoulutukseen, ampumaharastukseen liittyvään kurssitoimintaan, itsepuolustuskoulutukseen tai esim. elämykselliseen eräkoulutukseen. Joidenkin isojen harjoituksen yhteydessä kuten on joskus järjestetty myös pienemmille lapsille elämyksellinen kurssi, jotta samaan harjoitukseen osallistuvat vanhemmat voivat keskittyä omaan koulutukseensa. Tällöin kuitenkin kurssin vetäjien tulee olla ”lastenhoidon tai koulutuksen ”ammattilaisia”.

5 Tavoitteet ja kehittämisajatuksia

5.1 Yleisiä perusteita

Nuorten ja erityisryhmien koulutuksessa kuten muussakin varautumis- ja turvallisuuskoulutuksessa yleistavoitteet tulevat yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta ja sisäisen turvallisuuden ohjelmista. Tavoitteena aktiivinen, sääntöjä noudattava, erilaisuuksia ymmärtävä kansalainen joka omaa riittävät valmiudet ja taidot pärjätäkseen elämässään. Työryhmän mielestä koulutustarjonta tulee olla riittävän monipuolista ja laaja-alaista, että se mahdollistaa yksilölle helpon osallis-

tumisen. Toisaalta niille jotka haluavat enemmän tulee olla tarjolla vaativia nousujohteisia koulutusohjelmia eri koulutusaloilta ja – aiheista.

Nuorten ja erityisryhmien koulutustarpeista ei ole MPK:n käytössä merkittävästi tutkimuksia. Voidaan kuitenkin todeta osan tarpeista liittyvän harrastustoimintaan, opintoihin ja sosiaaliseen kanssakäymiseen ja yhdessä oloon. Toisaalta on myös tarpeita käytännön turvallisuuteen ja elämässä pärjäämiseen. Nuoret haluavat jotain hyötyä osallistuakseen koulutukseen. Erityisryhmien koulutustarjonnan laadun varmistamiseksi tulee koulutustarjonta suunnitella yhteistyössä alan ammattilaisten kanssa.

MPK:n kurssimarkkinointia tulee kehittää. Nuorille ja heidän opettajilleen hyviä paikkoja esitellä koulutustarjontaa ovat erilaiset messut kuten Next Step- ja Studia-messut. Myös verkkomainonta erityisesti sosiaalisessa mediassa on hyvä mahdollisuus markkinoida koulutustarjontaa.

Työryhmän näkemys on, että nuorille suunniteltujen yksittäisten kurssien lisäksi tulee MPK:n koulutustarjonnassa olla nuorille suunnattuja nousujohteisia koulutusohjelmia. Koulutusohjelmien luominen nuorten koulutustarjontaan on merkittävä muutos nykyiseen tilanteeseen.

5.2 Nuoret

15–18 –vuotiaat nuoret elävät pääsääntöisesti varsin vilkasta elämänvaihetta, jonka aikana myös tapaturmien, uhkaavien tilanteiden ja onnettomuuksien riski on kasvanut. Työryhmä näkee nuorten kurssien painopistealueena erityisesti arkipäivän poikkeustilanteisiin varautumiseen ja arjen kokonaisturvallisuuden parantamiseen tähtäävän koulutuksen. Näiden tavoitteiden saavuttamisessa olennaisessa osassa on nuorten turvakursseilla järjestettävä palo-, pelastus- ja ensiapukoulutukset, joiden tulee muodostaa pohja nuorten turvakurssien koulutusrungolle. Eriytyisen tärkeänä on näissä aiheissa käytännön toimintaa, sillä koulun ulkopuolella järjestettävillä kursseilla sille on yleensä olemassa kouluympäristöä paremmat mahdollisuudet.

Toisena kurssien painopistealueena työryhmä näkee MPK:n tehtävien mukaisen yleisen maanpuolustustietouden ja -tahdon vahvistamisen. Osalla kohderyhmän nuorista on edessään varusmiespalvelus, ja näille nuorille puolustusvoimien ja maanpuolustuksen tutuksi tekeminen voi luoda lisämotivaatiota palveluksen aloittamiselle. Kurseilla on myös erinomainen mahdollisuus kannustaa naisia hakeutumaan naisten vapaaehtoiseen varusmiespalvelukseen.

5.3 Lukiolaiset ja ammattiin opiskelevat

Toisen asteen opiskelijoille suunnattujen turvakurssien yhtenä tavoitteena on tukea ja syventää oppilaitoksissa annettavaa opetusta. Kurssien koulutussisältöjen tulee olla yhteydessä kyseessä olevien koulutuslinjojen opetussuunnitelmiin. Siten myös oppilaitosten on helpompaa lukea MPK:n kurssit osaksi opiskelijan opintoja. Pääsääntöisesti turvakurssit luetaan hyväksi opiskelijoiden kurssikertymään.

Lukiolaisilla kurssit linkittyvät erityisesti yhteiskuntaopin opetukseen. Kurssien tavoitteena on suomalaisen maanpuolustusjärjestelmän ja turvallisuuspolitiikan perusteisiin tutustuminen ja niiden tunteminen. Kurseilla koulutussisällön on hyvä rakentua niin, että eri viranomaisten, kuten puolustusvoimien, poliisin ja rajavartiolaitoksen käytännön toiminnan esittelyn lisäksi mukana olisi opetussuunnitelmaa tukevaa teoriaopetusta. Opetussuunnitelmaan liittyvien kurssisisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa on syytä tiivistää yhteistyötä oppilaitosten ja MPK:n välillä.

Ammattiin opiskelevien osalta kurssisisällöt linkittyvät paitsi yhteiskuntaoppiin, joillakin aloilla myös kyseisen ammatin työnkuvaan. Näiden alojen opiskelijoita koulutettaessa on syytä kiinnittää huomiota siihen, miten kurssit voivat parhaalla tavalla tukea opiskelijan valmiuksia työelä-

mässä. Kurssien tavoitteena voi olla esitellä puolustusvoimat ja muut viranomaistahot mahdollisena tulevaisuuden turvallisuusalan työnantajana.

Varsinaiisiin koulutussisältöihin liittyvien tavoitteiden lisäksi toisen asteen opiskelijoille suunnatuilla kursseilla tehtävänä on oppilaitosten yhteishengen ja ryhmätyötaitojen kasvattaminen. Kurssien yksi tavoite on kansainvälistymisen myötä esiin nousut tarve ymmärtää paremmin kulttuurien, uskontojen ja sosiaalisen kanssakäymisen merkitystä.

5.4 Turvallisuus- tai muihin ammatteihin hakeutuvat

Erityisesti turvallisuus- ja hoitoalojen ammatteihin opiskelevien ammatilliset tarpeet kohtaavat turvakurssien sisältöjen kanssa. Näille ammattialoille voidaan järjestää erillisiä kursseja tai sisältöjä jo olemassa oleville kursseille. Työryhmä näkee, että turvallisuusalan ammatteihin hakeutuille on mahdollista laatia erillinen koulutusohjelma.

Opiskelijoille voidaan kurssien avulla tarjota erilaisia projekti- ja lopputyömahdollisuuksia. Kurssi- ja lopputyöt voivat tarvittaessa liittyä muihin MPK:n kursseihin ja toimintaan. Esimerkiksi hoitoalan opiskelijoita on aikaisemmin käytetty apuna erityistä tukea tarvitsevien nuorten kurssin järjestämisessä Parolassa. Samoin eräkoulutuksessa on hyödynnetty MPK:n kursseja loppunäyttötöinä. Työryhmä näkee MPK:n kurssitarjonnan hyödyntämisen eri ammatteihin opiskelevien näyttö- tai projektitöinä kasvavana mahdollisuutena.

5.5 Erityisryhmät

Erityistä tukea tarvitsevat

Työryhmä näkee tarpeen erillisen koulutusohjelman luomiseen, joka käsittää erilaisia perustason kursseja joko toteutettuna erikseen tai yhtenä kurssina osana suurempaan MPK:n harjoitusta. Koulutusohjelman sisällön perustana ovat aiemmat positiiviset kokemukset ja hyvät käytänteet jo järjestetyistä yksittäisistä erityisryhmien kursseista. Koulutusohjelman tulee yhtenäistää käytänteitä ja tarjota kursseja toteuttaville henkilöille paremmat valmiudet järjestää erityisryhmille soveltuvaa toimintaa. Näkökulmat erityisryhmien koulutukseen tulevat yhdenvertaisuudesta ja osallisuudesta sekä turvallisuustaitojen oppimisesta ja kertauksesta.

Maahanmuuttajien tarpeet liittyvät kotoutumiseen suomalaiseen yhteiskuntaan. Erityisesti sen tiedon esiin tuominen, että Suomessa viranomaiset ovat kansalaisia varten, on tärkeää. Kursseilla on myös mahdollista lisätä ymmärrystä sukupuolten tasa-arvoiseen kanssakäymiseen. Koulutuksen suunnittelussa tulee muistaa, että varsinainen kotouttaminen on viranomaistoimintaa ja MPK:n kursseja voidaan käyttää ainoastaan täydentävänä toimintana. Työryhmä ei näe tarvetta maahanmuuttajille tarkoitettuun koulutukseen nousujohteisen koulutusohjelman luomista. Koulutuksen suunnittelussa voidaan tukeutua nykyisiin perustason tyypikursseihin, kuten turvakurssit, maastotaidot, selviydy turvallisesti väkivaltilanteesta ja elämykselliset kurssit.

5.6 Varusmiespalvelukseen hakeutuvat

Varusmiespalvelukseen hakeutuvien osalta nuorten kursseilla järjestettävällä puolustusvoimien esittelyllä on keskeinen rooli. Kurssien aikana voidaan tarjota varusmiespalveluksen alkamista odottavalle nuorelle mahdollisuus päästä tutustumaan puolustusvoimien toimintaympäristöön ja koulutuksen sisältöön. Samalla asevelvollisille on oiva tilaisuus kertoa varusmiespalveluksen suorittamisen eri vaihtoehdoista kuten erikoisjoukkohausta. Kursseja voidaan toteuttaa erilaisina perustason maastokursseina, kutsunta- ja varusmiesinfotilaisuuksina, tutustumistilaisuuksina niin tuleville varusmiehille kuin heidän läheisilleen sekä erilaisina fyysisen kunnon testaus- ja kohottamistilaisuuksina.

Nuorten kurssit ovat olleet erityisen suosittuja tyttöjen keskuudesta, mistä johtuen kursseilla on hyvät mahdollisuudet kannustaa tyttöjä hakeutumaan naisten vapaaehtoiseen varusmiespalvelukseen. Parhaiten kannustus onnistuu luomalla koulutussisältöjä vapaaehtoisesta varusmiespalveluksesta kiinnostuneille ja mahdollistamalla vuoropuhelu jonkun naisten vapaaehtoisen varusmiespalveluksen suorittaneen kanssa. Työryhmä näkee tarpeen varusmiespalvelukseen valmistavan koulutusohjelman laatimiselle.

5.7 Kouluttajiksi hakeutuvat

Nuoret muodostavat vaativan kohderyhmän ja niinpä nuorten parissa toimiville kouluttajille kohdentuu erityisen suuria vaatimuksia.

Nuorten tai erityistä tukea tarvitsevien kurssilaisten kouluttajien osalta tulee erityinen huomio kiinnittää heidän ammattitaitoon, asenteisiin ja ihmissuhdetaitoihin. Nuorten ja erityisryhmien kouluttajien ja harjoitusten johtajien valintaan tulee aina kiinnittää erityistä huomiota.

Nuorten koulutukseen liittyy MPK:n kannalta merkittäviä turvallisuus- ja maineriskejä. Työryhmä näkee selkeän tarpeen nuorten kouluttajakoulutuksen jäntevöittämiselle. Lisäksi tulee varsinaiseksi kouluttajiksi suunniteltuja kouluttajia kannustaa osallistumaan MPK:n kouluttajakoulutukseen. Pääosalla varsinaista kouluttajista tulee olla MPK:n virallinen kouluttajastatus. Nuorten koulutukseen liittyen on tarve luoda erillinen nuorten koulutuksen nousujohteinen kouluttajakoulutusohjelma, joka tukeutuu MPK:n normaaliin kouluttajakoulutukseen. Niiltä osin kun kouluttajat rekrytoituvat sisäisesti kursseilta, tulee harjoitusten ja kurssin johdon varmistua, että kaikki kouluttajat, mukaan lukien apukouluttajina ja johtajina toimivat, tietävät perusasiat MPK:n kurssilaisten käsittelystä sekä koulutukseen liittyvistä oikeuksista, vastuista ja velvoitteista.

Erytystä tukea tarvitsevien koulutukseen osallistuvien tulee ymmärtää laaja-alaisesti koulutukseen liittyvät erityiset turvariskit ja osallistumisen rajoitteet.

Maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen kouluttajien tulee ymmärtää laaja-alaisesti kulttuuri- ja sosiaalisia erityispiirteitä.

5.8 Tarve muulle koulutukselle

MPK:n koulutustarjonnassa tulee olla mahdollisuus myös sellaiseen kurssitoimintaan, joka tarjoaa elämyksiä ja onnistumisia osallistujille, ilman varsinaista tavoitteellisuutta tai erityistä viestiä. Tällaisia kursseja voidaan tarjota kaikille ikä- ja kohderyhmille. Tällaiset kurssit voivat toimia niin, että tulevan nuoren kiinnostus tavoitteellisempaan koulutukseen herätetään. Tällaisen kurssitarjonnan määrä ei kuitenkaan voi olla merkittävä ja resurssien kilpailutilanteessa elämyksellisen koulutuksen edelle on laitettava tavoitteellinen kurssitus.

MPK:n yhteistoiminta valtakunnallisten muiden 3. sektorin turvallisuustoimijoiden kanssa on erinomaista. Tähän hyvään yhteistoimintaan kannustetaan myös alueellisella ja paikallisella tasolla. Lasten ja yläkouluikäisten kanssa toimittaessa, on turvallisuuden liittyvien teemapäivien ja –harjoitteiden järjestäminen yhdessä palokuntanuorten, partiolaisten tai muiden toimijoiden kanssa on erityisen suositeltavaa, vaikka lapset ja yläkouluikäiset eivät olekaan MPK:n varsinaista kohderyhmää.

Jos alueelliset tai paikalliset tarpeet ja olosuhteet mahdollistavat on mahdollista suunnitella ja toteuttaa tilattuna koulutuksena esim. ”Intti tutuksi” -kursseja tai muita onnistumisen elämyksiä tuottavia kursseja.

6 Koulutusohjelmat

MPK koulutusohjelmat rakentuvat kokonaisturvallisuuden tarpeesta, jossa arjen ja normaaliajan peruskursseista edetään häiriötilanteen tai syventävään alueelliseen jatkokoulutukseen, josta edelleen poikkeusolojen valtakunnallisiin erikoiskursseihin.

Työryhmän näkemysten mukaan tulisi MPK:n koulutusjärjestelmään suunnitella nykyisten yksittäisten kurssien lisäksi nuorille ja erityisryhmille suunniteltuja koulutusohjelma-kokonaisuuksia. Näiden koulutusohjelmien tulisi noudattaa MPK:n nykyisten koulutusohjelmien rakennetta, joka käsittää kolmen tason nousujohtaisen koulutusohjelman ja rinnakkaisen osaamisen laajentamismahdollisuuden.

Työryhmä näkee tarpeelliseksi tällaisen koulutusohjelmakokonaisuuden suunnittelemisen ainakin seuraaville kohderyhmille:

- lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien nuorten koulutusohjelma
- turvallisuusalan ammatteihin hakeutuvien nuorten koulutusohjelma
- erityistä tukea tarvitsevien koulutusohjelma
- varusmiespalvelukseen valmistava koulutusohjelma sekä
- nuorten kouluttajakoulutusohjelma

6.1 Lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien nuorten koulutusohjelma

Lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien nuorten koulutusohjelman perustason kurssin tavoitteena tulee olla turvallisuusvalistunut opiskelija normaalioloissa – kodin ja koulun yleiset turvallisuusasiat sekä näkemys eri viranomaisten toiminnasta. Toteutus voi olla joko erillisinä koulujen turvakursseina tai lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien turvakursseina.

Jatkotason tavoitteena tulee olla toimintakykyinen opiskelija häiriötilanteissa – kodin ja koulun mahdolliset häiriötilanteet ja valmius toimia onnettomuustilanteessa. Toteutus voi olla erillisenä kurssina tai koulujen turvallisuuspäivien yhteydessä yhdessä muiden järjestöjen ja viranomaisien kanssa tai koulujen häiriötilanneharjoitusten yhteydessä. Jatkotason koulutuksen tavoitteena voi myös olla turvallisuushakuinen ja valistunut sekä eri turvallisuustilanteiden hallintaan kykenevä opiskelija, joka kykenee ottamaan tilanteen hallintaan jos muita johtajia ei ole ja joka omaa pienimuotoisen turvallisuussuunnittelukyky omassa ryhmässään tai järjestötoiminnassa vast. Hakeutuminen turvakurssien kouluttajaksi on myös jatkotason koulutusta.

Valtakunnallisen erikoistason tavoitteena tulee olla syvällisen näkemyksen viranomaisten toiminnasta ja kokonaisturvallisuudesta omaava opiskelija. Toteutus voi olla valtakunnallisena tai alueellisena kokonaisturvallisuuden ja turvallisuuspolitiikan erikoiskurssina ns ”mini – maanpuolustuskurssina”, esimerkiksi niille opiskelijoille, jotka haluavat valmistautua ylioppilaskirjoituksissa kirjoittamaan turvallisuuspolitiikan tai kokonaisturvallisuuteen liittyvistä aiheista. Tällaisen koulutuksen toteutuksessa tulee toimia yhteistyössä Kadettikunnan ja Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto ry (HYOL) kanssa, jotka jo kouluissa välittävät turvallisuuspolitiikan opetusta.

6.2 Turvallisuusalan ammatteihin hakeutuvien nuorten koulutusohjelma

Turvallisuusalan ammatteihin hakeutuvien koulutusohjelmaan tulee sisällyttää perus-, jatko- ja erikoistason kurseja. Perustason kurssin tavoitteena tulisi olla, että koulutuksen jälkeen osallistujilla on näkemys erilaisista turvallisuusalan ammateista. Toteutukseen voidaan käyttää normaaleja lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien nuorten turvakursseja. Jatkokurssin tavoitteena tulisi olla, että koulutuksen jälkeen osallistuja tuntee yksityiskohtaisesti eri turvallisuusammattihin liittyviä tekijöitä ja miten hakeutuminen alalle tapahtuu. Toteutus on mahdollista esimerkiksi hyödyttämällä ns ”Intti tutuksi”- kurssin konseptia kuitenkin siten, että kurssi on suunniteltu turvallisuusammattien esittelyjen ehdoilla. Erikoiskurssin tavoitteena tulisi olla syvälinen tutustu-

minen johonkin turvallisuusalan ammattiin. Tällaiseen kurssiin voisi liittyä työelämään tutustumiseen tai valmentautumiseen.

Työryhmä suosittaa edelleen jatkamaan käytäntöä, että MPK:n kurseja käytetään nykyisellä tavalla opintojen tukena. Tällaisia hyödyntämismahdollisuuksia ovat esim. opiskelijoiden tutustuminen tulevaan työskentely-ympäristöön tai kohderyhmään erilaiset isommat projektityöt, opinnäytteiden osakokonaisuudet ja näytöt.

6.3 Erityistä tukea tarvitsevien koulutusohjelma

Tarvetta nousujohteisen koulutusohjelman laatimiselle työryhmä ei näe, mutta koulutuksen selkeyttämiseksi nähdään tarve koulutusohjelmalle joka käsittää useamman perustason kurseja. Perustason kurssien suunnittelussa tulee huomioida erilaiset koulutuksen tavoitteet. Tällaisia voivat olla onnistumisen elämysten tarjoaminen, yhdenvertaisena kansalaisena kokemusten saaminen, erä- tai harrastuspohjaiset tavoitteet, toimintarajoitusten selvittäminen ja ryhmäytyminen esim. oppilaitoksen opintojen alkuvaiheessa, arjen turvallisuuskoulutus ja erilaiset arjen selviytymiseen liittyvät tavoitteet tai muut vastaavat tavoitteet.

Erityistä tukea tarvitsevien kurssien kouluttajat tulee perehdyttää kurssiin liittyviin erityispiirteisiin ja toteutuksen riskeihin, jos heillä ei ole aiempaa kokemusta vastaavaan koulutukseen osallistumisesta.

6.4 Varusmiespalvelukseen valmistava koulutusohjelma

Varusmiespalvelukseen valmistavassa koulutusohjelmassa on nähtävissä tarpeet yleiseen tiedonsaamiseen eli henkiseen valmistautumiseen sekä fyysiseen valmistautumiseen.

Henkisen valmistautumisen kohteena voi olla varusmiespalvelukseen valmistautuva nuori sekä hänen läheisensä. Perustason kurssien tavoitteena on yleisen tietämyksen lisääminen sekä ns. henkisen kynnyksen alentaminen. Perustason kurseja voi olla useampia. Toteutus voi olla normaaleina turvakursseina, varusmiesinfoina kutsuntaikäisille, kutsuntojen jälkeisinä intti - infoina omaisille ml tyttö- tai poikaystävät tai vast. Fyysisen kunnan kohentamiseen liittyvät kurssit on mahdollista suunnitella hyödyntäen puolustusvoimien valmista materiaalia kuten marsmars.fi materiaali tai reserviläiskuntoliikuntaan liittyvä materiaali. Henkiseen valmentautumiseen liittyvässä koulutuksessa tulee huomioida myös ryhmässä toimimiseen ja "armeijakulttuuriin ja sääntöihin" liittyvät aiheet. Naisten vapaaehtoiseen varusmiespalvelukseen valmistavana tai rekrytoivana kurssina voidaan hyödyntää erilaisia naisten maastotaidot - tai intti tuksi naisille - kurseja

Jatkotason kurseina voi kyseeseen tulla kutsunnoissa jo käyneiden ja heidän läheistensä tutustuminen tulevaan palveluspaikkaan. Tällainen olisi mahdollista toteuttaa varuskuntien ja joukko-osastojen omaisten päivien yhteydessä. Fyysisen valmentautumisen osalta jatkotason koulutuksena voisi kyseeseen tulla osallistuminen alueella järjestettäviin reserviläisten kenttäkelpoisuustesteihin (pl ampumataitotesti). Erikoistason kurseina voidaan nähdä toimiminen kouluttajina tai hakeutuminen varusmiespalvelusaikana kouluttajaksi tai apukouluttajaksi esim. nuorten turvakursseille.

6.5 Nuorten kouluttajakoulutusohjelma

Nuorten kouluttajina toimivien osalta tulee erityinen huomio kiinnittää heidän ammattitaitoon ja –asenteisiin. Perussääntönä voidaan pitää, että nuorten kouluttaminen on vaativaa, mikä edellyttää kokenutta kouluttajaa, joka on hankkinut pätevyytensä käymällä läpi MPK:n normaalin kouluttajakoulutuksen, mikä sisältää rastikouluttajan toimimisen, ryhmän/joukkueen kokaisen joukon kouluttamisen, kurssinjohtajakoulutuksen ja suurten harjoitusten johtajakoulutuksen. Vaih-

toehtoisesti nuorten kouluttajana tulee olla vastaavat siviilitaidot ja kokemus. Erityisryhmien kouluttajina tulee toimia tehtävään soveltuvan koulutuksen saaneita henkilöitä, jotka ymmärtävät erityisnuorten tarpeet ja erityishaasteet ml koulutukseen liittyvät turvallisuusnäkökulmat.

Niiltä osin kun esim. apukouluttajiksi ja johtajiksi rekrytoidaan aiemmin vastaavan kurssin suorittaneita nuoria, heidän valintaansa pitää kiinnittää erityinen huomio. Myös apukouluttajille tulee järjestää koulutusta, joka käsittää normaalin nuorten ihmisten käsittelyyn liittyvää opetusta myös vähimmäisvaatimukset turvallisuusasioista, vastuista ja velvoitteista ja esim. vakuutuksiin liittyvät tekijät ja toimenpiteet onnettomuus- tai häiriötapauksessa. Kursseilla toimiville osastojen johtajille tulee myös järjestää perehdyttämiskoulutusta.

Nuorten kouluttajakoulutusohjelmassa on mahdollista hyödyntää MPK:n normaalia kouluttajakoulutusohjelmaa. Koulutusta toteuttaessa tulee siihen sisällyttää nuorten koulutuksen erityispiirteet. Varsinainen perustason kurssi on kouluttajana toimiminen, jonka käyminen on suositeltavaa kaikille kouluttajille. Kun harjoituksessa toimii apukouluttajia, on suotavaa, että myös he ovat käyneet kouluttajana toimiminen kurssin. Jos tämä ei ole mahdollista, tulee heille kuitenkin järjestää perehdytyskoulutusta. Vähimmäistasona voidaan pitää erillistä tilaisuutta tai viikonloppua, jolloin heidät perehdytetään tulevan kurssin kokonaisuuteen ja omiin tehtäviinsä sekä opetetaan vähimmäisvaatimukset turvallisuusasioista, vastuista ja velvoitteista. Jatkotason kurssina voidaan järjestää kurssinjohtajana toimiminen-kurssi. Valtakunnallisena kurssina voidaan järjestää turvakurssien johtajille ja suurten harjoituksen johtajille suunnattu erikoiskurssi, jota voidaan käyttää myös parhaiden käytänteiden koulutustilaisuuksina.

6.6 Yhteistoiminta koulutusohjelmien suunnittelussa ja koulutuksen toteuttamisessa

Nuorten koulutuksen parissa on erittäin monia toimijoita ja siksi on ensiarvoisen tärkeätä, ettei koulutusohjelmia ja kurssitusta suunnitella vain MPK:n piirissä vaan hyödynnetään toimijoiden koko kirjo. Suunnittelu ja toteutus pitää olla avointa ja erityisesti toteutuksen osalta pitää pyrkiä mahdollisuuksien mukaan hakeutumaan toisten toimijoiden kanssa yhteistyöhön, jolloin harjoitusten ja tilaisuuksien johtamisessa, järjestelyissä ja tukeutumisessa on mahdollista saavuttaa synergiaetuja kokonaisturvallisuuden hengessä. Yhteistoimintaan liittyen pitää uskaltaa ajatella myös perinteisiä tahoja laajemmin ja avoimemmin. Esimerkkeinä aktiivisista toimijoista nuorten parissa on muun muassa kunnat, oppilaitokset, vapaapalokunnat, Suomen Pelastusalan Keskusliitto, Suomen Punainen Risti, Kadettikunta, Lukiolaisten Liitto, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI, urheiluseurat, Martat ja Vapaa ajan kalastajat.

Työryhmän näkemyksen mukaan suurten, useampia kursseja sisältävien, käytännön harjoituskokonaisuuksien toteuttaminen yhteistoiminnassa muiden toimijoiden kanssa on erityisen suositeltavaa.

6.7 Laatutoiminta nuorten koulutuksessa

MPK:ssa Laatujärjestelmä on hyväksytty keväällä 2013. Nuorten koulutukseen kohdistuu erityisiä vaatimuksia. Nuorten koulutuksen arviointiin tulee varata aikaa ja resursseja. Minivaatimuksena tulee olla kouluttajiin osaamiseen ja koulutuksen turvallisuusriskeihin liittyvän itsearvioinnin laatiminen ennen kurssin toteutusta.

7 Työryhmän ehdotuksia konkreettisiksi toimenpiteiksi

Työryhmä esittää seuraavia toimenpiteitä nuorten koulutuksen kehittämiseksi:

1. MPK:n koulutusjärjestelmään tulee suunnitella nykyisten yksittäisten kurssien lisäksi nuorille ja erityisryhmille suunniteltuja koulutusohjelma-kokonaisuuksia. Työryhmä näkee tarpeelliseksi tällaisen koulutusohjelmakokonaisuuden suunnittelemisen ainakin seuraaville kohderyhmille:
 - lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien nuorten koulutusohjelma
 - turvallisuusalan ammatteihin hakeutuvien nuorten koulutusohjelma
 - erityistä tukea tarvitsevien koulutusohjelma
 - varusmiespalvelukseen valmistava koulutusohjelma sekä
 - nuorten kouluttajakoulutusohjelma.
2. Työryhmä suosittelee, että maahanmuuttajien koulutukseen liittyen selvitetään maanpuolustuspiireittäin mahdollisuudet ja tarpeet järjestää alueella maahanmuuttajien turvakursseja. Suositeltavaa on sisällyttää kurssit mahdollisuuksien mukaan Aluehallintoviranomaisten sisäisen turvallisuuden ohjelman alueellisten toimeenpanosuunnitelmien osaksi.
3. MPK:n tulevaan Strategia 2015 – asiakirjan laadinnassa tulee ottaa huomioon nuorten ja erityistä tukea tarvitsevien erityisryhmien koulutus.
4. Työryhmä näkee erityisen tärkeänä kouluttajien valinnan ja osaamisen. Nuorten kouluttajien muodollista pätevyyttä ja osallistumista viralliseen kouluttajakoulutukseen tulee lisätä nykyisestäään. Erityisesti erityisryhmien kouluttajina toimivien tulee omata tehtävään soveltuva koulutus. Koulutustilaisuuksissa tulee olla riittävä määrä henkilöstöä, jotka ymmärtävät erityisnuorten tarpeet ja erityishaasteet ml koulutukseen liittyvät turvallisuusnäkökulmat.
5. Työryhmä näkee, että myös kokeneiden MPK:n kouluttajien, jotka eivät omaa aiempaa kokemusta kohderyhmästä, tulee saada tehtävään vähintään perusperehdytys.
6. Työryhmä suosittaa jatkamaan olemassa olevaa yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Erityisen hyvää yhteistyötä ovat tilanteet, joissa vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta käytetään erilaisten opintojen projekti- tai opinnäytetöinä.
7. Työryhmä kannustaa isojen harjoitusten ja muiden turvallisuustapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä muiden järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Hakeutuminen yhteistyöhön perinteisten turvallisuustoimijoiden ulkopuolisten järjestöjen ja yhdistysten kanssa on suositeltavaa.
8. Työryhmä näkee verkkokoulutuksen nykyistä monipuolisemman hyödyntämisen nuorten koulutuksessa, koulutusohjelmien laadinnassa koulutusta monipuolistavana ja rikastavana mahdollisuutena.
9. Työryhmä edellyttää, että MPK:n tiedonhallintajärjestelmää kehitetään niin, että raporteista saadaan nuoria koskevaa osallistumistietoa nykyistä enemmän koulutuksen kehittämisen ja toteuttamisen tarpeita varten.
10. Työryhmä ehdottaa, että MPK:een perustetaan pysyvä elin nuorison koulutuksen kehittämisen tueksi tai vaihtoehtoisesti koulutusvaliokuntaan nimetään nuorten koulutuksen edustaja tai minimissään vuosittain koulutusvaliokunnan yksi kokous varataan nuorten koulutuksen erityistarkasteluun. Työryhmä on MPK:n toiminnanjohtajan niin halutessa valmis jatkamaan työskentelyään vielä vuoden 2014 ajan.

11. MPK:n Koulutussuunnitelma 2015–2020 –asiakirjaan kohtaan ”Nuorten koulutus” tulee sisällyttää seuraavat kohdat:

Nuorten koulutuksen kehittämiseksi tulee strategiakaudella laatia nuorille suunnattuja koulutusohjelma-kokonaisuuksia vuonna 2013 laaditun NUORKO – raportin mukaisesti

Toimenpiteet vuosina 2014-2020

- vuonna 2014 laaditaan nuorten kouluttajakoulutusohjelma ja siihen liittyvät tyypikurssikuvaukset
- vuonna 2015 laaditaan erityistä tukea tarvitsevien koulutusohjelma ja siihen liittyvät tyypikurssikuvaukset
- vuonna 2016 laaditaan lukiolaisten ja ammattiin opiskelevien nuorten koulutusohjelma ja siihen liittyvät tyypikurssikuvaukset
- vuonna 2017 laaditaan varusmiespalvelukseen hakeutuvien nuorten koulutusohjelma ja siihen liittyvät tyypikurssikuvaukset
- vuonna 2018 laaditaan turvallisuusalan ammatteihin hakeutuvien nuorten koulutusohjelma ja siihen liittyvät tyypikurssikuvaukset
- vuonna 2019 arvioidaan olemassa olevien nuorten koulutusohjelmien ajantasaisuus ja tarve uusien ohjelmien laatimiseen
- vuonna 2020 nuorten koulutus auditoidaan osana MPK:n laatujärjestelmän kokonaisauditointia